

О. М. Соболю,

д.т.н., начальник кафедри управління
та організації діяльності у сфері цивільного захисту НУЦЗ України,
підполковник служби цивільного захисту;

Р. В. Приходько,

викладач кафедри управління
та організації діяльності у сфері цивільного захисту НУЦЗ України,
майор внутрішньої служби

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІЙ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Розглянуто організаційно-правовий механізм державного управління у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, проблеми та механізми створення стратегії загальнодержавної розвитку цивільного захисту в Україні.

Ключові слова: державне управління, механізм, надзвичайна ситуація, сфера захисту населення.

Однією з головних проблем, що зумовлює ефективне функціонування державних інституцій на сучасному етапі суспільного розвитку, є забезпечення безпеки життєдіяльності як окремого індивіда, так і суспільства в цілому. Для цього сформовано різноманітні структури – суспільні та державні, діяльності яких притаманний корелятивний характер. Суспільні структури включають переважно різні недержавні фонди та організації, які, сприяючи формуванню безпекового простору для громадян, допомагають тим самим державним органам в успішному втіленні політики щодо організації безпеки громадянина та суспільства в цілому. Разом із тим визначальну роль у сфері забезпечення безпеки суспільства відіграють органи державної влади. Тож, суспільні та державні інституції, органічно співіснуючи, доповнюють одна одну.

Дослідженню і розвитку загальної теорії та практики формування й функціонування механізмів державного регулювання безпеки відводилось значне місце у працях багатьох відомих українських і зарубіжних учених, зокрема В. Геєця, В. Ільяшенко, В. Мунтіяна, О. Новікової, В. Пілюшенко, Г. Ситника, В. Шлемко та ін. Значним внеском у розвиток науки державного

управління й забезпечення безпеки є праці сучасних вітчизняних учених В. Богдановича, О. Власюка, В. Косевцова, В. Ліпкана, В. Предборського та ін. Характерною особливістю аналізованих суспільних відносин у сфері захисту населення і територій від НС є те, що вони утворюють складний, комплексний організаційно-правовий інститут, якому притаманні певні риси, що потребують поглибленого аналізу. Такий аналіз здійснили О. Труш [24], В. Комарницький [16, с. 80–87], Н. Клименко [18] та ін.

Однак дослідники розглядали лише окремі аспекти теорії забезпечення національної безпеки без урахування особливостей регулювання розвитку безпеки регіонів. Водночас організаційно-нормативним механізмам регулювання сфери захисту населення і територій від наслідків НС, їх реалізації не було приділено достатньої уваги.

Мета статті полягає в узагальненні підходів щодо організаційно-правового механізму державного управління у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Державне управління виступає одним із видів діяльності, здійснюючи управлінський організуючий вплив шляхом використання повноважень виконавчої влади задля виконання управлінських функцій [20, с. 47]. Якщо в широкому розумінні державне управління – це діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, різних громадських організацій, що певним чином здійснюють владу [2, с. 128], то у вузькому значенні державне управління – це виконавчо-розпорядча діяльність, для якої характерна функціональна та компетенційна особливість, завдяки якій вона відрізняється від інших форм реалізації державної влади.

У сфері державного управління механізмом державного управління прийнято вважати засоби та методи управління, які забезпечують прямий і зворотний зв'язок та визначають можливість цілеспрямованого руху, функціонування й розвитку системи, стосовно якої здійснюється процес управління [19, с. 496].

Україна на сьогодні є найбільш критичним регіоном Європи з погляду техногенного навантаження та потенційної небезпеки шкідливих виробництв для населення і навколишнього середовища, яка в 5-6 разів перевищує середньоєвропейський рівень [23]. У країні знаходиться понад 2000 великих стаціонарних потенційно небезпечних об'єктів, до яких, зокрема, відносяться АЕС, тепло- і гідроелектростанції, хімічні виробництва та сховища.

Важливе значення в реалізації державної політики у сфері цивільного захисту (ЦЗ) має організаційний механізм державного управління. Під ним розуміють сукупність різних за своєю природою конкретних процесів і дій, що зумовлюють утворення та вдосконалення взаємозв'язків між складовими елементами в механізмі управління та забезпечують організацію регулювання, управління в інтересах державної влади, ефективну діяльність державно-управлінської системи [25, с. 138].

Техногенна та екологічна небезпека поглиблюється соціально-політичними проблемами, викликаними економічною та фінансовою нестабільністю, зростанням кількості кримінальних подій, соціальним напруженням серед різних верств суспільства. Усе це створює об'єктивні передумови зростання техногенних і техногенно-екологічних аварій, катастроф та інших надзвичайних ситуацій (НС) і необхідності посилення уваги з боку держави щодо вирішення завдань захисту населення і територій від НС.

Зasadничою умовою розвитку організаційно-нормативного механізму регулювання сфери захисту населення і територій від наслідків НС є перманентний аналіз їх стану, визначення існуючих недоліків та формування пріоритетних напрямів подальшого їх розвитку. Закони покликані регулювати відносини, що виникають між різноманітними державними органами щодо захисту населення і територій від НС, функціонування єдиної диспетчерської служби НС, взаємодії органів такої системи з іншими структурами державної влади та органами місцевого самоврядування, такими органами і громадянами в процесі державного управління.

О. Труш вважає, що формування правового простору у сфері реагування на НС здійснюється за такими основними напрямками: державна політика у сфері забезпечення функціонування державної системи з запобігання і реагування на НС; забезпечення безпеки населення і навколишнього середовища, запобігання і ліквідація НС; підвищення стійкості функціонування об'єктів і галузей економіки в НС; матеріально-технічне і фінансове забезпечення, створення надзвичайних резервних фондів; державний нагляд і контроль за виконанням заходів щодо забезпечення безпеки населення і територій від аварій і катастроф природного і техногенного характеру [24, с. 43].

У сфері захисту населення і територій від НС організаційно-нормативний механізм має особливо ключове значення, адже, по-перше, що при виникненні й ліквідації НС цей механізм задіює одночасно багатьох людей; по-друге, в ньому визначені регламенти щодо захисту людей та дії органів управління, сил і населення.

Головні функції щодо захисту населення і територій від НС покладено на МНС України. Ефективну діяльність МНС України може забезпечити лише належна правова основа, яка б усунула суперечності та невизначеність чинної системи законодавчого забезпечення діяльності цього міністерства, узгодила б державне управління цим організаційно-нормативним механізмом всіма ланками влади [1, с. 17].

Як відзначає С. Волошин, нормативно-правове забезпечення МНС України нараховує сьогодні близько тисячі документів різного статусу, які тією чи іншою мірою стосуються різних напрямів його компетенції. Ця кількість не враховує нормативно-правові акти з опосередкованих відносно НС питань трудових відносин, оподаткування, бухгалтерського обліку, підприємництва тощо, які є загальними для всіх суб'єктів суспільних відносин [3, с. 33].

На сьогодні законодавство у сфері ЦЗ базується на положеннях Конституції України, включає закони України та ухвалені відповідно до них нормативно-правові акти.

У Конституції України визначено завдання держави та органів влади у сфері захисту населення від НС різного характеру. Так, у ст. 3 проголошено, що в Україні “людина, її життя, здоров’я та безпека є найвищою соціальною цінністю”, а права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. На неї покладено обов’язки щодо забезпечення екологічної безпеки та підтримання екологічної рівноваги по всій території [17].

Кабінет Міністрів України, відповідно до ст. 116, забезпечує проведення політики у сферах охорони природи, екологічної безпеки і природокористування, в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов’язковими до виконання (ст. 117).

На місцеві державні адміністрації на відповідній території (ст. 119) покладається, крім виконання законодавства у сфері захисту населення від НС, і реалізація державних, регіональних програм соціально-економічного розвитку та охорони довкілля, результат реалізації яких нерозривно пов’язаний із станом техногенно-екологічної безпеки та рівнем ризику виникнення НС [17].

Людина, її життя і здоров’я, безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [17, ст. 3]. Захист населення і територій від шкідливого впливу НС будь-якого походження належить до так званих «суспільних благ», якими користуються всі або ніхто. Його забезпечення є прерогативою держави, тому що ринок неспроможний захистити суспільство від негативного впливу криз та НС різного характеру. Отже, держава, в особі її органів управління є головним суб’єктом управління в цій галузі, а її політика у цій сфері знаходить відображення в чинному законодавстві.

Правову основу державного управління в умовах НС становлять:

- Конституція України;
- закони України “Про правові засади цивільного захисту”, “Про захист населення і територій від НС техногенного та природного характеру”, “Про правовий режим надзвичайного стану”, “Про правовий режим воєнного стану”, “Про аварійно-рятувальні служби”, “Про пожежну безпеку”, “Про об’єкти підвищеної небезпеки”, “Про війська цивільної оборони України”, “Про

загальну структуру та чисельність військ Цивільної оборони України”, “Про Раду національної безпеки і оборони України”, “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, “Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи”, “Про охорону навколишнього природного середовища”, “Про зону надзвичайної екологічної ситуації”, “Про основи національної безпеки України”, “Про боротьбу з тероризмом” та ін. [4–15];

– міжнародні договори України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України;

– інші нормативно-правові акти (укази Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, державні стандарти України, нормативно-правові акти органів виконавчої влади, до компетенції яких належить здійснення державного управління в умовах НС).

Здійснення управлінських функцій щодо запобігання НС, під час їх виникнення та ліквідації наслідків чинним законодавством України віднесено до компетенції значної кількості суб’єктів державного управління (серед яких Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації). Деякі з таких суб’єктів створюються спеціально (зокрема, МНС України).

Так, з метою вдосконалення роботи з питань техногенно-екологічної безпеки та НС 16.02.1998 р. Кабінет Міністрів України ухвалив постанову “Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій” № 174 [21]. А згодом для своєчасного запобігання і реагування на НС техногенного та природного характеру постановою Уряду України “Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру” від 03.08.1998 р. № 1198 було затверджене Положення про цю систему, яким визначено принципи її створення, основні завдання, склад сил і засобів, порядок виконання завдань і взаємодії структурних підрозділів, а також регулювання основних питань функціонування. До зазначеної системи ввійшли центральні та місцеві органи

виконавчої влади, виконавчі органи рад, державні підприємства, установи та організації з відповідними силами і засобами, які здійснюють нагляд за забезпеченням техногенної та природної безпеки, організують роботу із запобігання НС техногенного та природного походження і реагування в разі їх виникнення з метою захисту населення і довкілля, зменшення матеріальних втрат [22]. Цим Положенням визначалися функції міністерств та інших центральних органів виконавчої влади щодо запобігання і реагування на них. Крім того, були визначені режими функціонування цієї системи та основні заходи, що реалізуються нею в зазначених режимах, а на всіх рівнях державного управління передбачалося створення комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та НС.

Наступним кроком щодо розбудови державного управління в умовах НС було прийняття Верховною Радою України 08.06.2000 р. розробленого на базі Концепції захисту населення і територій у разі загрози та виникнення НС [28], Закону України “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру”, яким було визначено організаційні та правові основи захисту громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території України, об’єктів виробничого і соціального призначення, довкілля від НС техногенного та природного характеру [15]. Цей Закон став одним із головних інструментів управління у сфері запобігання НС та ліквідації їх наслідків.

Але той факт, що Положення про єдину державну систему органів виконавчої влади з питань запобігання і реагування на НС техногенного та природного характеру, створення якої передбачалось зазначеним законом, було затверджене постановою уряду [22] майже на два роки раніше, ніж прийнято сам закон, свідчить про певну непослідовність як реформування в цій сфері, так і створення її законодавчого забезпечення.

З метою подальшого вдосконалення управління у цій сфері Указом Президента України “Про вдосконалення управління у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру” [27]

на базі низки окремих спеціалізованих аварійно-рятувальних служб, що належали до сфери управління МНС України, було утворено Державну спеціальну (воєнізовану) аварійно-рятувальну службу МНС України. А згодом з метою подальшого реформування ЦО Главою Держави було затверджено Державну програму перетворення військ ЦО України, органів і підрозділів державної пожежної охорони в Оперативно-рятувальну службу ЦЗ [26].

Ці зміни зумовили необхідність перегляду покладених на МНС України повноважень та функцій, а також його основних завдань. У зв'язку з цим було затверджене нове Положення, за яким МНС України визначалось головним (провідним) органом у системі центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення реалізації державної політики у сфері захисту населення і територій від НС техногенного та природного характеру, наслідків Чорнобильської катастрофи, рятувальної справи, пожежної безпеки, створення та функціонування системи страхового фонду документації, поводження з радіоактивними відходами, профілактики травматизму невиробничого характеру [26].

Виникла потреба у створенні загальнодержавної стратегії розвитку ЦЗ в Україні, яка повинна мати декілька складових. Перша складова – державна політика у сфері захисту населення і територій від НС у мирний та воєнний час. Основною метою державної політики у сфері захисту населення і територій від НС є визначення та реалізація системи заходів, спрямованих на забезпечення гарантованого рівня безпеки та захисту населення, його власності, об'єктів економіки, соціальної сфери, культурного надбання, територій і навколишнього природного середовища від загрози та виникнення НС техногенного, природного, екологічного та воєнного характеру.

Друга складова – оптимізація та вдосконалення сил ЦЗ. Основною метою оптимізації та вдосконалення сил ЦЗ є визначення та створення оптимально необхідного складу та кількості сил ЦЗ для здійснення ефективних дій з ліквідації всіх видів НС, а також забезпечення їх функціонування і готовності до дій.

Третя складова – стратегія вдосконалення державного управління і реагування в разі загрози та виникнення надзвичайних та інших кризових ситуацій. Основною метою вдосконалення державного управління є: забезпечення ефективної системи державного впливу на процеси ЦЗ; формування цілісної системи законодавства з питань ЦЗ, максимально адаптованої до потреб суспільного життя й міжнародних стандартів.

Основним механізмом державного управління у сфері ЦЗ має бути: Єдина система цивільного захисту (ЄСЦЗ) як сукупність органів управління та підпорядкованих їм сил і засобів, на які покладається реалізація заходів державної політики у сфері ЦЗ. Діяльність ЄСЦЗ як важливої складової ЄДСЦЗ повинна забезпечуватись створенням та функціонуванням функціональних і територіальних підсистем на державному, регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях, об'єднуючи зусилля існуючих підрозділів МНС та муніципальних і добровільних загонів з ліквідації НС.

Четверта складова – розвиток та вдосконалення інформаційно-аналітичної системи ЦЗ та інформатизації управління при загрозі та виникненні НС.

П'ята складова – оптимізація системи фінансового і матеріально-технічного забезпечення для запобігання, ліквідації НС та їх наслідків.

Шоста складова – оптимізація та вдосконалення системи освіти й науки, підвищення ефективності підготовки кадрів, керівного складу та фахівців з ЦЗ.

З прийняттям 24.06.2004 р. Закону України “Про правові засади цивільного захисту” в Україні розпочався перехід від системи ЦО до системи ЦЗ. На підставі зазначеного документа було створено ЄСЦЗ, яка є сукупністю органів управління, сил і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади, ОМС, на які покладається реалізація державної політики у сфері ЦЗ. Її структуру становлять центральні та місцеві органи виконавчої влади, ОМС і створювані ними функціональні та територіальні підсистеми ЄСЦЗ [9]. А керівництво нею є одним з основних завдань Уряду України, до повноважень якого також належать здійснення заходів щодо ліквідації наслідків НС і

прийняття рішення з питань ліквідації наслідків інших аварій, пожеж, катастроф, стихійного лиха.

Згідно з цим Законом [9], ЦЗ є системою організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, протиепідемічних та інших заходів, які здійснюються центральними і місцевими органами виконавчої влади, ОМС, підпорядкованими їх силами і засобами, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, добровільними рятувальними формуваннями, що забезпечують виконання цих заходів з метою запобігання та ліквідації НС, які загрожують життю і здоров'ю людей, завдають матеріальних збитків у мирний час і в особливий період.

Метою ЦЗ є реалізація державної політики, спрямованої на забезпечення безпеки та захисту населення і територій, матеріальних і культурних цінностей та довкілля від негативних наслідків НС у мирний час та в особливий період, а також подолання наслідків НС, у тому числі наслідків НС на територіях іноземних держав відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [9].

Цивільний захист базується на принципах: гарантування державою громадянам конституційного права на захист життя, здоров'я та їхнього майна, а юридичним особам – права на безпечне функціонування; добровільності при залученні людей до здійснення заходів у сфері ЦЗ, пов'язаних з ризиком для життя і здоров'я; комплексного підходу до вирішення завдань ЦЗ; створення системи раціональної превентивної безпеки з метою максимально можливого, економічно обґрунтованого зменшення ймовірності виникнення НС і мінімізації їх наслідків; територіальності та функціональності ЄСЦЗ; мінімізації заподіяння шкоди довкіллю; гласності, вільного доступу населення до інформації у сфері ЦЗ відповідно до законодавства [9]. Це свідчить, що організаційно-правовий механізм державного управління у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій в Україні створено як дієвий чинник, що здатен забезпечити безпеку в країні стосовно окреслених завдань.

Таким чином, викладене дає підстави стверджувати, що за допомогою ефективного та надійного державного управління в умовах НС суспільство матиме можливість запобігати виникненню НС або пом'якшувати їх наслідки, оперативно здійснюючи ліквідацію останніх. У цьому напрямі в Україні проведена значна робота, створено певне правове поле, що регламентує діяльність у цій сфері. Подальший науковий пошук допоможе людству знайти спосіб вирішення глобальних проблем, що несуть загрозу його існуванню, отже, державне управління в умовах НС має постійно вдосконалюватися.

Важливе значення в реалізації державної політики у сфері ЦЗ відіграє організаційний механізм державного управління як сукупність різних за своєю природою конкретних процесів і дій, що ведуть до утворення та вдосконалення взаємозв'язків між складовими елементами в механізмі управління та мають організувати регулювання, управління в інтересах державної влади, ефективну діяльність державно-управлінської системи.

Подальші дослідження будуть корисним в напрямку удосконалення організаційно-економічного механізму державного управління у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Берлач А. Управління у сфері запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в Україні: правові та організаційні засади / А. Берлач, А. Сіліна // *Право України*. – 2006. – № 8. – С. 16–20.
2. Барциц И. Н. Государственное управление / И. Н. Барциц // *Энциклопедия государственного управления в России* : в 2 т. / [под общ. ред. В. К. Егорова ; отв. ред. И. Н. Барциц]. – М. : Изд-во РАГС, 2008. – Т. I : А–М. – 552 с. – С. 128–130.
3. Волошин С. М. Нормативно-правове забезпечення техногенно-природної безпеки / С. М. Волошин // *Надзвичайна ситуація*. – 2000. – № 1. – С. 33–35.
4. Закон України «Про Загальнодержавну програму подолання наслідків Чорнобильської катастрофи на 2006-2010 роки» від 14 березня 2006 р. № 3522-IV // *ВВР України*. – 2006. – № 34. – Ст. 290.
5. Закон України «Про аварійно-рятувальні служби» від 14 грудня 1999 р. № 1281-XIV // *ВВР України*. – 2000. – № 4. – Ст. 25.
6. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 р. № 1550-III // *ВВР України*. – 2000. – № 23. – Ст. 176.
7. Закон України «Про пожежну безпеку» від 17 грудня 1993 р. № 3747-XII // *ВВР України*. – 1994. – № 5. – Ст. 21.
8. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 р. № 638-IV // *ВВР України*. – 2003. – № 25. – Ст. 180.

9. Закон України «Про правові засади цивільного захисту» від 24 червня 2004 р. № 1859-IV // ВВР України. – 2004. – № 39. – Ст. 488.
10. Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 27 лютого 1991 р. № 791а-XII // ВВР України. – 1991. – № 16. – Ст. 198.
11. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28 лютого 1991 р. № 796-XII // ВВР України. – 1991. – № 16. – Ст. 200.
12. Закон України «Про Цивільну оборону України» від 3 лютого 1993 р. № 2974-XII // ВВР України. – 1993. – № 14. – Ст. 124.
13. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 6 квітня 2000 р. № 1647-III // ВВР України. – 2000. – № 28. – Ст. 224.
14. Закон України «Про Загальнодержавну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 роки» від 7 червня 2012 р. № 4909-VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4909-17>.
15. Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» від 8 червня 2000 р. № 1809-III // ВВР України. – 2000. – № 40. – Ст. 337.
16. *Комарницький В. М.* Правовий режим зон надзвичайних екологічних ситуацій в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Віталій Мар'янович Комарницький. – К., 2002. – 169 с.
17. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
18. Клименко Н. Г. Особливості державного управління в умовах надзвичайних ситуацій: теоретичний та історичний аспекти : дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.01 / Наталія Григорівна Клименко. – К., 2008. – 225 с.
19. *Мельников С. Б.* Механізм управління / С. Б. Мельников // Енциклопедія державного управління в Росії : в 2 т. / [под общ. ред. В. К. Егорова ; отв. ред. И. Н. Барциц]. – М. : Изд-во РАГС, 2008. – Т. I : А–М. – 552 с. – С. 496–497.
20. *Малиновський В. Я.* Словник термінів і понять з державного управління / В. Я. Малиновський. – К. : Центр сприяння інституту розвитку державної служби, 2005. – 254 с.
21. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій» від 16 лютого 1998 р. № 174 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/174-98-%D0%BF>.
22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру» від 3 серпня 1998 р. № 1198 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1198-98-%D0%BF>.
23. *Приходько Р. В.* Організаційно-правовий механізм регулювання сфери захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій / Р. В. Приходько // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2011. – Вип. 3 (34). – С. 279–285.
24. *Труш О. О.* Структурно-функціональне забезпечення територіального управління запобіганням та ліквідацією надзвичайних ситуацій (на прикладі Управління пожежної безпеки Харківської області) : дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.02 / О. О. Труш. – Х., 2003. – 174 с.
25. *Труш О. О.* Механізми реалізації державної політики у сфері цивільного захисту в Україні / О. О. Труш // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – 2010. – № 4. – С. 137–145.

26. Указ Президента України «Про Державну програму перетворення військ Цивільної оборони України, органів і підрозділів державної пожежної охорони в Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту на період до 2005 року» від 19 грудня 2003 р. № 1467/2003 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1467/2003>.

27. Указ Президента України «Про вдосконалення управління у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру» від 21 листопада 2003 р. № 1328/2003 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1328/2003>.

28. Указ Президента України «Про Концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій» від 26 березня 1999 р. № 284 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 13. – С. 10–23.

Sobol A. M., Prikhodko R. V. Organizational and legal mechanism of state administration in the field of population and territories from emergency situations.

The authors elucidate the organizational and legal mechanism governance management in the area of population and territories from emergency situations, problems and a mechanism to create a national strategy for the development of civil protection in Ukraine.

Key words: public administration, governance mechanism, emergency situation, the scope of protection of the population..

Соболь А. М., Приходько Р. В. Организационно-правовой механизм государственного управления в области защиты населения и территорий от чрезвычайных ситуаций.

Статья посвящена раскрытию организационно-правового механизма государственного управления в области защиты населения и территорий от чрезвычайных ситуаций, проблемам и механизмам создания стратегии общегосударственной развития гражданской защиты в Украине.

Ключевые слова: государственное управление, механизм государственного управления, чрезвычайная ситуация, сфера защиты населения.